



# Öppen vetenskap vid Malmö universitet - en lägesbeskrivning av forskarnas arbete och lärosätets stöd

Madeleine Dutoit, bibliotekarie, fil dr  
Malmö universitetsbibliotek

Medskribenter: Karin Sedvall och Helena Stjernberg Tagesson

# Kartläggningen

Form: Ettårigt rektorsuppdrag under 2023 med utgångspunkt i Unescos riktlinjer för öppen vetenskap.

Syfte: "...få en bättre inblick i vad som görs för att kunna identifiera framtida fokusområden och knäckfrågor att arbeta vidare med".

Metod: besök i forskningsnämnder, en kort enkät samt intervjuer med nyckelpersoner och stödfunktioner.



Bild hämtad från Unesco, [CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/),  
översatt till svenska av oss.

# Öppna forskningsinfrastrukturer

## Definition

Den infrastruktur – fysisk eller digital – som stödjer ett öppet vetenskapssystem, inklusive meritbedömningssystem.

## Vad har vi sett?

En del stöd finns och forskardrivna initiativ pågår, men samordning behövs för att stärka och utveckla det befintliga arbetet.

## Vad behöver diskuteras?

- Hur kan lärosätet utveckla de gemensamma forskningsinfrastrukturerna så att de stödjer ett öppet vetenskapssystem?
- Finns det öppna infrastrukturer och/eller öppen mjukvara som lärosätet bör stödja, rekommendera och/eller bli medlemmar i för att underlätta för forskare att använda dem?
- Hur samordnar Malmö universitet frågorna om meritbedömning i linje med CoARA?



# Öppen dialog med andra kunskapssystem

## Definition

Föra dialog med och ta hänsyn till olika kunskapssystem och epistemologier. Nära kopplad till FN:s förklaring om kulturell mångfald och de mänskliga rättigheterna.

## Vad har vi sett?

Exempel finns inom lärosätet, men de är ganska få och har varit svåra att identifiera. De exempel vi sett är tätt forskningsanknutna/disciplinberoende.

## Vad behöver diskuteras?

- För att kunna diskutera krävs mer utredning, titta på andra lärosäten osv.

Frågorna har en direkt koppling till forskningsetik och metodologiska frågor och kan lyftas i fora relevanta för dessa.



# Öppet engagemang från samhällsaktörer

## Definition

Samarbete mellan forskare och allmänhet med öppna metoder och verktyg ökar dialogen mellan forskare, beslutsfattare och praktiker, utvecklar och förbättrar forskningen.

## Vad har vi sett?

Finns många goda exempel inom hela lärosätet, men inget samordnat grepp eller gemensam målsättning

## Vad behöver diskuteras?

- Hur kan lärosätet skapa en definition utifrån metoder och former för att få medborgarforskning att gälla något mer än det traditionellt naturvetenskapliga synsättet?

- Det finns en stark utveckling inom området medborgarforskning både nationellt och internationellt – hur ska lärosätet förhålla sig till denna utveckling?



# Öppen vetenskaplig kunskap: vetenskapliga publikationer

## Definition

Vetenskapliga artiklar som genomgått peer review samt böcker, rapporter och konferenspublikationer med mera.

## Vad har vi sett?

Utbredd kännedom om och arbete med öppen tillgång till publikationer. 86% av de vetenskapligt granskade artiklar som lärosätets forskare publicerat är öppet tillgängliga i någon form. Öppen tillgång till böcker/ bokkapitel inte lika utbrett även om krav finns hos finansierarna. Finansiering svår.

## Vad behöver vi diskutera?

- Hur vill Malmö universitet utveckla arbetet och underlätta finansiering av öppet tillgängliga böcker och bokkapitel?
- Hur kan Malmö universitet utveckla och stärka flera vägar till öppna publikationer?



# Öppen vetenskaplig kunskap: forskningsdata

## Definition

Forskningsdata som öppet kan användas, återanvändas och bevaras av alla.

## Vad har vi sett?

Frågan om öppna forskningsdata börjar bli känd bland lärosätets forskare.

Inrättandet av *Kärnfacilitet för forskningsdata och dataanalys* kommer att underlätta arbetet framåt.

En forskningsdatapolicy är under godkännande.

## Vad behöver vi diskutera?

- Hur kan lärosätet säkerställa att stödet kan skalas upp när behoven ökar?



# Öppen vetenskaplig kunskap: öppna lärresurser



## Definition

Öppna lärresurser omfattar lärande- och undervisningsmaterial och ska ges öppen licens för att främja återanvändande och spridning. Bidrar till spridande av forskningsanknuten kunskap.

## Vad har vi sett?

Det finns många exempel vid lärosätet, men inget samordnat stöd och ingen målsättning. Arbete pågår på nationell nivå i SUHF:s arbetsgrupp för öppna lärresurser. Öppen kurslitteratur är en del som lyfts fram.

## Vad behöver diskuteras?

- Utifrån SUHF:s pågående arbete - var hör denna fråga hemma på Malmö universitet?
- Hur kan lärosätet utforska utgivning av öppen svensk kurslitteratur?



# Öppen vetenskaplig kunskap: programvara med öppen källkod och öppen hårdvara



## Definition

Källkod och hårdvara som görs tillgänglig med öppen licens

## Vad har vi sett?

Intresse och exempel finns men vi hittar inget samordnat grepp eller någon gemensam målsättning. Lärosätet har två goda exempel på öppen hårdvara, Arduino och Excerscent.

## Vad behöver diskuteras

- Hur kan stöd till och utveckling av öppen källkod och hårdvara samordnas inom lärosätet?

- Rapporten redovisad till Beredningen för forskare och forskarutbildning december 2023
- Rektorsbeslut om fortsatt uppdrag februari 2024

Fortsatt arbete:

**UB får i uppdrag att utforma koordinering och uppföljning** av arbetet med de nationella riktlinjerna för öppen vetenskap.

- Prioriteringar...

Handläggare  
Malmö universitetsbibliotek  
[madeleine.du.toit@mau.se](mailto:madeleine.du.toit@mau.se)  
[karin.sedvall@mau.se](mailto:karin.sedvall@mau.se)  
[helena.stjernberg@mau.se](mailto:helena.stjernberg@mau.se)

## Slutrapport från rektorsuppdraget Öppen vetenskap vid Malmö universitet – en lägesbeskrivning utifrån Unescos rekommendation

Länk till rapporten:

<https://ojs.mau.se/index.php/maulib/article/view/1322/925>